

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลควน
ขนุนอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง**

**The participation of people in waste rubbish management, Khuankanun
Municipality, Khuankanun District, Phatthalung Province**

วิชัยุต ธนสิทธิสวัสดิ์, Wichayut Tanasittisawat
ดร.พินิจ ดวงจินดา, Dr. Pinit Duangchinda

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ศึกษากรณี
เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยจำแนกตาม
เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพในที่
อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่
ในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 279 คน

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ใน
ภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการวางแผนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาการ
ดำเนินกิจกรรม การติดตามประเมินผล และการใช้ประโยชน์ตามลำดับ เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วม
ของประชาชนจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ
รายได้ต่อเดือน สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร พบว่า รายได้
สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
สำหรับเพศ อายุ สถานภาพการสมรส การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีผลต่อการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน

จังหวัดพัทลุง อย่างไรก็ตามผลการศึกษาคั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

Abstract

There are, this research, important objectives to studying in connection with the participation of people in waste rubbish management, Khuankanun Municipality, Khuankanun District, Phatthalung Province and studying the participation degree of people in waste rubbish management, lastly, comparison the participation of people in waste rubbish management who reside at Khuankanun Municipality zone, Khuankanun District, Phatthalung Province. Specified accomplices were classified criterions by sex, age, martial status, education, occupation, income per month, status of resident, resident duration and sources. The representative samples are people who are in Khuankanun Municipality zone, Khuankanun District, Phatthalung Province amount 279 persons.

As a result, the overview of the participation of people in waste rubbish management's detail as medium level by the participation of formulation plan is the most. Futuremore, activities operation, tracking assessment and application are respectively collated as subordination. Comparison the participation of people ,that is classified by sex, age, marital status, education, occupation, income per month, status of resident, resident duration and sources, obviously inform so income, status of resident, resident duration and sources effect to the participation of people in waste rubbish management, Khuankanun Municipality zone, Khuankanun District, Phatthalung Province. Sex, age, marital status, occupation, income per month, on the contrary, do not affect the participation of people in waste rubbish management, Khuankanun Municipality zone, Khuankanun District, Phatthalung Province. However, result of this study can be used as efficacy basic information in the waste rubbish management, Khuankanun Municipality, Khuankanun District, Phatthalung Province to succeed continuously.

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม ประชาชน การจัดการขยะมูลฝอย

คำนำ

สภาพสังคมปัจจุบันท่ามกลางความเจริญเติบโตของกระแสโลกาภิวัตน์ การพัฒนาเทคโนโลยีและภาคอุตสาหกรรมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยยึดหลักและแนวทางการพัฒนาแบบประเทศตะวันตก เพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดการแข่งขันและเท่าทัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากความเจริญก้าวหน้าที่เกิดขึ้นแล้ว สิ่งหนึ่งที่ตามมาเป็นผลพวงของการพัฒนาก็คือปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและที่สำคัญ คือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความสะดวกสบายในการอุปโภค บริโภค ประจำวัน จึงทำให้มีวัสดุเหลือใช้และปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย กลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด

ขยะเป็นปัญหาสำคัญของครัวเรือน ชุมชน และประเทศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่สร้างวัฒนธรรมเก่า ๆ ที่มองว่าขยะเป็นเพียงสิ่งที่เราไม่ต้องการ และจะนำไปกำจัดอย่างไรก็ได้ โดยขาดความรู้ความเข้าใจในการที่จะมีการจัดการขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จึงเกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ ในการจัดการขยะโดยการเผากลางแจ้ง หรือ เผาขังรถยนต์ พลาสติกต่าง ๆ เป็นต้น จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคต่าง ๆ การปนเปื้อนที่เกิดจากขยะติดเชื้อสามารถแพร่กระจายโรคไปสู่คนได้ จึงเห็นว่าสมควรที่จะศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในเขตเทศบาลให้มีการจัดการขยะอย่างถูกวิธี และสามารถคัดแยกขยะจนสามารถนำขยะมาใช้ประโยชน์ได้ในบางส่วน ซึ่งคิดว่าเป็นวิธีการที่จะลดปัญหาขยะได้ในระดับหนึ่ง นับว่าขยะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดสภาวะต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากในทุกด้าน และในปัจจุบันพบว่า การจัดการขยะมูลฝอยยังเป็นปัญหาสำคัญของหลายพื้นที่

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยนั้น เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 มาตรา 50 (3) ในการรักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล นอกจากนี้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ปัจจุบันในพื้นที่ของเทศบาลตำบลควนขนุน มีปริมาณของขยะมูลฝอย โดยประมาณถึง 3,000 กิโลกรัม/วัน จากจำนวนประชากร 2,239 คน ในขณะที่มีการจัดการขยะมูลฝอยด้วยการ

จัดตั้งถังขยะภายในชุมชนและที่สาธารณะและได้จ้างเอกชนรักษาความสะอาด อัตราค่าจ้างเดือนละ 145,400 บาท ซึ่งประกอบด้วยพนักงานขับรถบรรทุกขยะ เจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะและเจ้าหน้าที่กวาดขยะ จำนวน 12 คน โดยใช้รถบรรทุกขยะแบบอัดท้าย จำนวน 1 คัน สามารถจัดเก็บขยะได้เพียงวันละ 2,500 กิโลกรัม โดยขยะที่ตกค้างจะเป็นขยะประเภทเศษวัสดุที่เหลือใช้จากบ้านเรือนและร้านค้า ขยะที่จัดเก็บได้เทศบาลจะนำไปทิ้งไว้ยังที่ทิ้งขยะของเทศบาล โดยการกองไว้กลางแจ้งและเผาทิ้ง มีพื้นที่อยู่ประมาณ 13 ไร่เศษ ซึ่งจะประสบปัญหาขยะเปียกขึ้นเนื่องจากฝนตกบ่อย ขยะที่กองไว้เปียกขึ้นไม่สามารถเผาได้หมด จึงทำให้ปริมาณขยะบริเวณที่ทิ้งขยะมากขึ้น เมื่อมีการฝังกลบจึงต้องใช้พื้นที่มาก โดยค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยเหล่านี้ เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ได้เรียกเก็บเป็นค่าบริการจัดเก็บขยะมูลฝอยจากประชาชนครัวเรือนละ 10 บาทต่อเดือน เฉลี่ยเป็นเงิน งบประมาณปีละ 70,000 บาท ซึ่งไม่เพียงพอในการดำเนินการจึงต้องหาแนวทางที่เหมาะสม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในอนาคต เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอื่น ๆ ต่อไป (การคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์ จากขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลควนขนุน, 2551 : 9)

เนื่องจากได้ตระหนักว่า การจัดการขยะมูลฝอยนั้นเป็นภาระหน้าที่และกิจกรรมที่ประชาชนแต่ละคนจะต้องมีจิตสำนึกและต้องปฏิบัติร่วมกันในการลดการก่อขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอย ให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป ด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยกับเทศบาล ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการดูแลเรื่องความสะอาด ในชุมชนโดยตรงและน่าจะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพราะการจัดการขยะมูลฝอย มีความสำคัญมากในปัจจุบันหากขาดการจัดการที่ดีอาจเป็นสาเหตุของปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านสุขภาพอนามัยตามมาอีกเป็นจำนวนมากต่อไป

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาเร่งด่วนของเทศบาลตำบลควนขนุน หากปล่อยทิ้งไว้จากก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครอบครัวที่ถือกรรมสิทธิ์เจ้าของบ้าน ครัวเรือนละ 1 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากครัวเรือนทั้งหมดในเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 917 ครัวเรือน จาก 4 ชุมชน ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล

2. การคำนวณขนาดตัวอย่าง

การกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยวิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) (สุขสวัสดิ์ ฌ อุษรยา. 2532 : 40)

สูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนครัวเรือน

e = ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 (0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{917}{1 + 917(0.05)^2}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 279 คน แต่เพื่อความครบถ้วนและป้องกันการเก็บข้อมูลได้ไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการจึงปรับขนาดตัวอย่างจากสูตรซึ่งใช้ในการปรับขนาดตัวอย่างของงานวิจัยเชิงพรรณนา ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน (อรุณ จิรวัดมนักุล. 2548) ดังนี้

$$n = \frac{n}{1-R}$$

n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่าง

n = ขนาดตัวอย่างที่ปรับค่าแล้ว

R = สัดส่วนการตกสำรวจหรือสัดส่วนการสูญหายจากการติดตาม

ในงานวิจัยนี้ใช้อัตราการตอบกลับแบบสอบถามร้อยละ 90 (หาญ จินดา. 2548)

แทนค่าในสูตร n = $\frac{310}{1-0.1}$

$$1-0.1$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 310 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มครัวเรือน สุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบมีระบบ (Systematic Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

3.1 เลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน จำนวน 279 ครัวเรือน โดยใช้การเทียบสัดส่วนจากครัวเรือนเป้าหมายของแต่ละชุมชน

ตารางที่ 5 จำนวนครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1	ชุมชนหน้าตลาด	261	79	28.46
2	ชุมชนหลังวัดสุวรรณวิชัย	199	61	21.70
3	ชุมชนหลังที่ว่าการอำเภอ	225	68	24.54
4	ชุมชนบ้านหัวควน	232	71	25.30
	รวม	917	279	100.00

3.2 เรียงลำดับบ้านเลขที่ตามสำเนาทะเบียนบ้าน เรียงตามเลขที่จากน้อยไปมาก

3.3 คำนวณหาช่วงการสุ่มตัวอย่าง ได้ค่าเท่ากับ 4

$$\text{โดยใช้สูตร } I = \frac{N}{n}$$

$$\text{เมื่อ } I = \text{ช่วงของการสุ่ม}$$

$$N = \text{จำนวนครัวเรือน}$$

$$n = \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$\begin{aligned} \text{การคำนวณแทนค่าตามสูตร } I &= \frac{917}{279} \\ &= 4 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างข้อคำถามจากการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาจากตำราและเอกสาร และบางส่วนดัดแปลงมาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยกรอบแนวคิด ตามประเด็นของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่จะศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามลักษณะทางประชากร ด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลควนขนุน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือด้านการวางแผน จำนวน 10 ข้อ ด้านการดำเนินกิจกรรม จำนวน 11 ข้อ ด้านการใช้ประโยชน์ จำนวน 8 ข้อ ด้านการติดตามประเมินผล จำนวน 9 ข้อ รวมข้อคำถามในตอนที่ 2 มีทั้งสิ้น 38 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบให้คะแนนแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์เลือกตอบและให้คะแนน ดังนี้

5	คะแนน หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	คะแนน หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
3	คะแนน หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
2	คะแนน หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1	คะแนน หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การแปรผล คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากข้อคำถามดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร. 2538)

ค่าเฉลี่ย	4.50	–	5.00	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50	–	4.49	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50	–	3.49	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50	–	2.49	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00	–	1.49	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการ จากตำราหนังสือและเอกสาร และงานวิจัย ตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างเครื่องมือโดยคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

2. นำแบบสอบถามตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการทำปัญหาพิเศษเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบนำร่อง (Pilot) โดยทดลองใช้ (Out) กับกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและมีลักษณะคล้ายกัน ในครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 30 คน

4. นำเครื่องมือไปตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คือ ตรวจสอบผลการวัดที่สม่ำเสมอแน่นอนคงที่ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (สุพจน์ ทรัพย์ผดุงชนม์. 2547 : 60 อ้างอิงจาก ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2544 :127) ด้านการวางแผน เท่ากับ 0.69 ด้านการดำเนินกิจกรรม เท่ากับ 0.83 ด้านการใช้ประโยชน์ เท่ากับ 0.69 ด้านการติดตามประเมินผลเท่ากับ 0.68

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามที่เตรียมไว้

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาข้อมูลจาก ข้อมูล จปฐ., สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลควนขนุน แผนพัฒนาเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

2. วิธีการเก็บข้อมูลในวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูล ดังนี้

2.1 ชี้แจงเหตุผล วัตถุประสงค์ และรายละเอียดต่าง ต่อนายกเทศมนตรีตำบลควนขนุน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบสอบถาม ในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุงเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 เข้าร่วมประชุมประจำเดือนกับคณะกรรมการชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดของแบบสอบถาม ในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2.3 เก็บแบบสอบถามโดยผู้ศึกษาวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จนครบตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา นำมาจัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปร

2. ลงรหัสแบบสอบถามแต่ละชุด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
3. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้สถิติต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับสมมติฐานแต่ละข้อ

ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง อยู่ในระดับปานกลาง โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าว ที่แตกต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง แตกต่างกัน

t-test ใช้ในการทดสอบตัวแปร ด้าน เพศ กับ ระดับการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

F-test ใช้ในการทดสอบตัวแปร ด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนาหรือสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นการอธิบายให้เห็นถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าวสาร

1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตหรือมัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) เป็นค่าที่ใช้ในการเปรียบเทียบตัวแปรต่าง ๆ เช่น อายุ ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วัดการกระจายของข้อมูล เช่น อายุ รายได้ ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

2. สถิติเชิงอนุมาน เป็นการสรุปข้อเท็จจริงของข้อมูลทั้งหมดในลักษณะการประมาณค่า และการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย

2.1 t-test (t distribution) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหรือสัดส่วนของกลุ่มข้อมูลหนึ่งกลุ่มหรือสองกลุ่ม

2.2 F-test (F distribution) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหรือสัดส่วนของกลุ่มข้อมูลตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษาวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ด้านสถานภาพส่วนใหญ่สมรส สำหรับการศึกษา พบว่าจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มากที่สุด ในเรื่องการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ ค้าขาย ด้านรายได้ต่อเดือนมีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ด้านสถานภาพในที่อยู่อาศัยส่วนมากเป็นเจ้าของบ้านมากที่สุด ระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบล เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่มากกว่า 20 ปี และในเรื่องแหล่งข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่ได้รับจากโทรทัศน์ เพราะว่า ประชากรเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ประชากรส่วนมากเป็นวัยทำงาน มีสถานสมรสมากกว่าโสดและอย่างร้าง มีอาชีพค้าขายมากเพราะอยู่ในเขตเมือง และเป็นอาชีพหลักของบรรพบุรุษ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุงแล้วพบว่า มีความสอดคล้องกัน ดังนี้ ประชากรเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ประชากรส่วนมากเป็นวัยทำงาน มีสถานสมรสมากกว่าโสดและอย่างร้าง มีอาชีพค้าขายมากเพราะอยู่ในเขตเมือง และเป็นอาชีพหลักของบรรพบุรุษ ที่สืบทอดมาจากอดีต และส่วนมากมีรายได้ดีเพราะอาชีพค้าขายมีรายได้ทุกวันและเทศบาลตำบลควนขนุนก็เป็นตลาดกลางของอำเภอควนขนุน และเป็นทางผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลควนขนุนส่วนมากเป็นเจ้าของบ้านและอาศัยอยู่ประจำเป็นเวลานาน

ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ในภาพรวม พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 2.83) ด้านการวางแผนในภาพรวม พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลควนขนุน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} 3.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่องได้รับข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยจากสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} 3.27) รองลงมาเรื่องเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย (\bar{X} 3.13) และเรื่องร่วมรณรงค์การกำจัดขยะในเขตเทศบาล คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} 2.81) ด้านดำเนินกิจกรรมในภาพรวม

พบว่า เรื่องร่วมกับเทศบาลในการกำจัดขยะระดับ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} 3.01) รองลงมาในเรื่อง แยกขยะ เช่น เศษกระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว หรือขยะมีพิษ ทุกครั้งก่อนนำไปทิ้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ เรื่องขยะมูลฝอยเปียกที่เหลือจากการรับประทานอาหารท่านกำจัดทุกวัน (\bar{X} 3.04) ส่วนในเรื่อง เมื่อเห็นถังขยะแยกประเภทจะทำการแยกขยะทุกครั้งก่อนนำไปทิ้ง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} 2.69) ด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมพบว่า เรื่องขอให้ผู้บริหารเทศบาล ที่เคยเสนอตัวรับใช้ค้นหาเสียง มาดูแลปัญหาความเดือดร้อนเรื่องการจัดขยะ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} 3.10) รองลงมาคือ เรื่องตักเตือนเจ้าหน้าที่เก็บขยะเมื่อปฏิบัติงานไม่เรียบร้อย (\bar{X} 3.02) รองลงมาเรื่องเมื่อชุมชนของท่านจัดทำโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมท่านติดตามผลการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนโครงการสิ้นสุด (\bar{X} 2.96) รองลงมาในเรื่องแนะนำ ผู้ใกล้ชิดให้ติดตามผลการปฏิบัติงานของเทศบาล (\bar{X} 2.90) สำหรับในเรื่อง ติดตามการปฏิบัติงานการจัดขยะของเทศบาลมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} 2.53) ด้านการใช้ประโยชน์ ในภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} 2.58) โดยในเรื่องร่วมกับชุมชนทุกครั้งเมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} 3.04) รองลงมาในเรื่องเมื่อมีเศษผ้าหรือผ้าเก่าที่ใช้แล้วได้รวบรวมนำไปขายหรือนำไปบริจาค (\bar{X} 2.93) แต่ในเรื่องเมื่อมีเศษเหล็กหรือเศษโลหะที่ไม่ต้องการแล้วท่านนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} 2.49) และเรื่องการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาทำความสะอาดเทศบาลในวันสำคัญต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} 2.30)

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบล เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าว พบว่าระดับรายได้ต่อเดือน สถานภาพในที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และแหล่งข่าว มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง สำหรับ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วม ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่า ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดเดือดร้อนแก่ประชาชน ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสนใจ การวิจารณ์ ร้องเรียน คัดค้าน เมื่อพบเห็นความไม่โปร่งใสในการทำงานของเทศบาล เป็นหน้าที่ของประชาชน เพื่อจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และเทศบาลควร

เป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้กับประชาชนในการจัดการขยะ เช่น การคัดแยกขยะ การนำขยะมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเห็นว่าการติดตามการทำงาน ของพนักงานเก็บขยะเป็นเรื่องที่ประชาชนควรกระทำ สาเหตุน่าจะมาจากปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาใหญ่ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก ในอดีต ที่ผ่านมา ปัญหาการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน เป็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และชุมชนเป็นอย่างมากทำให้ทุกคน ให้ความสนใจเอาใจใส่ในการที่จะช่วยกันแก้ปัญหา นอกจากนี้การที่เขตเทศบาลตำบลควนขนุน มีลักษณะเป็นชุมชนเขตเมือง ทำให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสิ่งต่างๆ ได้ง่าย ทำให้เกิดความตระหนักว่า ปัญหาขยะในอนาคตจะเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น และจะเป็นปัญหาของคนทุกคนในชุมชนจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ประชาชนจะต้องเข้าใจ และรับรู้เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวัฒน์ ฤทธิ์สำเร็จ (2544 : 57 อ้างอิงจาก เดช อิงคสิทธิ์. 2542) ที่พบว่าประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และการได้รับรู้ข่าวสารจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการปกครองมากขึ้น

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่า รายได้ สถานภาพในที่อยู่อาศัย มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นเพราะผู้ที่มีรายได้มากกว่ามีโอกาสในการรับข้อมูลข่าวสารความสำคัญในการจัดการขยะมูลฝอย เพราะรายได้เป็นสาเหตุหนึ่งในการได้มาซึ่งสิ่งของสาธารณูปโภค เครื่องอำนวยความสะดวก เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น สิ่งของสาธารณูปโภคเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกของประชาชนในการเห็นความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี อาจเป็นสาเหตุให้ผู้ที่มีรายได้มากกว่าเข้าใจถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า และจากที่คนเรามากมีความรักความผูกพัน ในถิ่นที่อยู่อาศัย ถ้าเราได้อาศัยอยู่ที่ไหนนาน ๆ ก็จะทำให้เรารู้สึกหวงแหนและอยากอยู่กับสิ่งนั้นไปตลอด ฉะนั้นการอาศัยอยู่นาน มากกว่า 20 ปี จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดความรัก ความผูกพัน ความหวงแหนและมีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่ากลุ่มผู้ที่อาศัยอยู่น้อยกว่า น้อยกว่า 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของสุวัฒน์ ฤทธิ์สำเร็จ. (2544 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า รายได้ สถานภาพในที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จะอาศัยอยู่ในฐานะผู้เช่าและผู้อาศัยประกอบอาชีพค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือทำ งานใน

โรงงานอุตสาหกรรมมีรายได้น้อย ทำให้ต้องดิ้นรนทำมาหาเลี้ยงชีพ โอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยร่วมกับเทศบาลจึงเป็นไปได้ยาก และสุวัฒน์ ฤทธิ์สำเร็จ (2544 : 57) อ้างอิงจาก วิโรจน์ ตันดิธรรม (2543) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับกลาง ทั้งนี้เพราะชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่พักอาศัยเป็นเขตเจริญ ขาดความสนใจและมาอาศัยอยู่ไม่นาน และมีแนวโน้มว่าผู้ที่มียรายได้สูงจะมีส่วนร่วมมากกว่า มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าผู้มียรายได้น้อยและผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่นานกว่าจะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยไม่นาน

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่า แหล่งที่ได้รับข่าวสาร ในการได้รับข่าวสารมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับรู้ข่าวสารบ่อย ๆ ทำให้ผู้รับรู้เกิดการซึมซับนำไปปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความเคยชินปฏิบัติจนเป็นนิสัย โดยโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่ดีที่สุดในการรับข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพจน์ ทรัพย์ผดุงชนม์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำจัดขยะมูลฝอยศึกษากรณี เทศบาลตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่า ระยะเวลาที่พักอาศัย แหล่งที่ได้รับข่าวสาร และความถี่ในการรับข่าวสาร มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉาง จังหวัดระยอง สำหรับเพศ อายุ สถานภาพ การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ซึ่ง ยุค ศรีอารียะ. (2546 : 80-81) กล่าวไว้ว่าอำนาจของสื่อมีมหาศาล แต่เป็นพลังอำนาจที่คนทั่วไปมองไม่เห็น คือ ประการแรกสื่อทำหน้าที่คล้ายกับเป็นผู้ให้ข่าวสารและความรู้แก่ประชาชน ประการที่สอง สื่อทำหน้าที่เตือนภัยสังคม และชี้ปัญหาสังคมที่ต้องรีบแก้ไข และสื่อมีอำนาจชี้นำและควบคุมเหนือจิตวิญญาณของมนุษย์ ซึ่งได้ผ่านการผลิตครั้งแล้วครั้งเล่า จนกลายเป็นส่วนหนึ่งจิตใต้สำนึก พลังอำนาจที่สำคัญของสื่อคือพลังในการโฆษณา ซึ่งนำสู่การสร้างกระแสสังคมและชี้นำทิศทางของสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มี ส่วนร่วม

อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวางแผน เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาการดำเนินงานกิจกรรม ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการใช้ประโยชน์ รองลงมาเป็นลำดับ ดังนั้น ผู้บริหารระดับนโยบายของ เทศบาลตำบลเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ต้องกำหนดเป้าหมายในการให้ความรู้กับประชาชนร่วมกันกำจัดขยะ โดยให้ความรู้ในเรื่องปัญหาขยะ ขยะมีพิษ และแนวโน้มของขยะที่ก่อให้เกิดอันตราย ให้ความรู้ด้านการนำขยะมาใช้ประโยชน์ การนำกลับมาใช้ใหม่

รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักและใส่ใจถึงพิษภัยของขยะ ทางเสียงตามสายเทศบาล หรือวิทยุชุมชน อย่างน้อยวันละ 15 นาที เพื่อให้ประชาชนรับรู้ รับทราบ ความเคลื่อนไหวของเทศบาลในการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมชุมชน ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในลักษณะใช้การแข่งขัน เช่น การจัดประกวดชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การกำหนดเขตปลอดขยะ มีการมอบรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

แสวงหาความร่วมมือ ประชุม ปรีกษาหารือ ภาควิชา หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่และจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ในการกำจัดขยะมูลฝอย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลเทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ด้านการใช้ประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ควรจัดให้มีธนาคารขยะในเทศบาลในการรับซื้อขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ โดยให้หลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โรงเรียน ชุมชน ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนพร้อมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างน้อยเดือนละครั้ง และรณรงค์การแยกขยะก่อนนำไปทิ้งในถังขยะเทศบาล โดยให้ผู้ก่อเป็นผู้รับ

กำหนดวันดีเดย์ เชิญชวนให้ผู้นำชุมชน ประชาชน ร่วมกับส่วนราชการ เจ้าหน้าที่รัฐพร้อมใจกันทำความสะอาดชุมชน และหน่วยงานของตนเอง อย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง ในวันสำคัญ เช่น วันที่ 12 สิงหาคม วันที่ 5 ธันวาคม เพื่อพัฒนาสถานที่ปฏิบัติงานของส่วนราชการและชุมชนของตนให้สะอาดผิชอบ

จากผู้วิจัย

จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยตามสี่แยกในชุมชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมกับเทศบาล

ฝึกอบรมผู้นำชุมชนเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชุมชน ให้ผู้นำชุมชนไปเผยแพร่แก่ประชาชนในชุมชนของตนเอง รวมกลุ่มในชุมชนเพื่อร่วมกันปรับสภาพแวดล้อมในชุมชนให้ดีขึ้น และสามารถแข่งขันกับชุมชนอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรศึกษาหรือวิจัย ในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อเจาะลึกถึงกลุ่มเป้าหมาย ที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย เพื่อ ทิ้งค้นหาปัญหาอุปสรรค เงื่อนไข และเหตุผลของกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาใช้กำหนดแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้เกิดการพัฒนาในการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธีเหมาะสม ก่อให้เกิดการป้องกันปัญหาขยะได้ในอนาคต

ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนต่อการคัดแยกขยะ และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการทำงานต่อไป

ควรศึกษาหรือวิจัยในพื้นที่ของเทศบาลอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา และนำ ข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบายของเทศบาลในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล.

กรุงเทพ ฯ : พิมพ์ที่ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546.

กรมส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แห่งชาติ พ.ศ. 2535. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2553, จาก <http://www.kodmhai.com>.

กรมส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม. (2538). คู่มือการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กรมการปกครอง. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2553, จาก <http://www.opdc.go.th>

กรมการปกครอง. (2543). คู่มือการจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์.

กรุงเทพ ฯ : โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน.

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลควนขนุน. (2551). เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง.

- กมลศักดิ์ ธรรมมาวุธ. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย ของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคม รัฐประศาสนศาสตร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชลธิชา ตั้งอัน. (2534). ความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติของแม่บ้านในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ศึกษากรณีครัวเรือนริมคลองแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทรงพล ตุ่มทอง. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองอาน พาไทสง. (2549). ประมวลกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติงานของท้องถิ่นพระราชบัญญัติสาธารณสุข. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน จำกัด วิ.เจ.พรินติ้ง .
- ชนพร พนาคุปต์. (2538). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนซึ่งอาศัยในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อม ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. (2542) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอย. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสพสุข คีอินทร์. (2531). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ประคอง วรรณสูตร. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรวรรณ ศรีวัลย์. (2542). พฤติกรรมกรกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายก. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพยม รุจิรัฐสรววงศ์. (2543). ปัญหาและทางออก การจัดการเก็บขยะในเขตชุมชนเมือง กรณีศึกษา

เทศบาลตำบลบ้านสวน. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบาย
สาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ยุค ศรีอารียะ. (2546). วิเคราะห์ระบบโลกในสหัสวรรษใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สถาบัน
 วิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัมภา แก้วปิ่นทอง. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปลูกป่าชายเลน ศึกษากรณี
เขตพื้นที่ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเพ็ญ บุญเฟือก. (2546). ความต้องการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฉางให้เป็นเมืองน่าอยู่. ปัญหาพิเศษ รัฐ
 ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 บูรพา.
- วัฒนา ทองชัยยะ. (2538). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมือง
สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักปลัดเทศบาลตำบลควนขนุน. (2552). แผนพัฒนาเทศบาลตำบลควนขนุนสามปี 2552-2554.
 เทศบาลตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง.
- สุดธิดา สุวรรณะ. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน รัตน
วิบูลย์และชุมชนไทยไฮเต็ล ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
 วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม. สงขลา :
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุทิน บุญญาธิการ, ดวงพร บุญครบ, รักกิจ ศรีสรินทร์. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องการบริหาร
การมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน. กรุงเทพฯ:
 สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- สุวัฒน์ ฤทธิ์สำเร็จ. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ศึกษาเฉพาะ
กรณี ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 บูรพา.
- สุพจน์ ทรัพย์ผดุงชนม์ (2547). การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ
มูลฝอย ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง. รัฐ

ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุรีย์ บุญญาบุรงค์. (2546). การบริหารจัดการระบบขยะแบบศูนย์รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณ เดียสุวรรณ. (2535). สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย. กรมอนามัย และสิ่งแวดล้อม.

สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา. (2532). สถิติการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : เอช เอ็ม การพิมพ์.

หาญ จินดา. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ การบริหารกับการปฏิบัติงานด้านบริการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารสาธารณสุข. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อคิน รพีพัฒน์. (2527). ทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรุณ จิรวัดน์กุล. (2548). ชีวิตที่ดีที่ใช้ในงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ภาควิชาสถิติและ
ประชากรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.